

Oponentský posudek diplomové práce Táni Švehlové *Dánské divadlo a drama v 90. letech 20. století*

Oponent: Mgr. Martin Pšenička, Ph.D.

Studie, které se zabývají zahraniční, jazykově či jinak exotickou divadelní kulturou, jsou v posledních letech velmi populární, což uvádím s velkou dávkou sebeironie. Více a více studentů získává jazykové vzdělání různého druhu, více a více studentů cestuje v rámci různých programů. Táňa Švehlová kromě divadelní vědy studuje dánštinu a ve své diplomové práci tak z podstaty věci „nemohla“ psát o ničem jiném než o dánském divadle, resp. dramatu, které z pochopitelných důvodů studovala v místě vzniku.

Práce o cizojazyčných divadelních kulturách mohou být velmi přínosné, protože nás, kteří o vybrané divadelní destinaci nemáme většinou žádné nebo jen drobné povědomí, dovzdělá, případně potvrdí, že jisté kulturní či umělecké modely jsou do značné míry analogické s těmi, které známe o něco lépe. Takovýto typ prací, může však skýtat mnohá rizika, a to jak pro čtenáře, tak pro badatele samotného.

Táňa Švehlová, vědoma si všech možných úskalí a nástrah (ostatně sama s pomocí kierkegaardovské ironie možná až příliš sebekriticky uvádí, „že ačkoliv ‚něco řekne, přece neřekne nic.“; s. 26), se zvoleného tématu ujímá rozporuplně. Její práci považuji za přínosnou zejména v místech, v nichž věnuje pozornost kontextuálním, tedy společenským, kulturně-politickým a uměleckým tématům (kapitola Divadelní kontext, s. 8-26). Na poměrně malém prostoru dokáže plasticky představit půdorys „zlatého věku“ či „národního obrození“ dánského divadla a dramatu. Nebylo by pochopitelně od věci uvést neznalého čtenáře do širších souvislostí a zákonitostí tohoto vývoje – na s. 9 Švehlová např. cituje Nikolaje Cederholma, který se vymezuje vůči svým předchůdcům. O jakých předchůdcích a jakém divadle/dramatu, které reprezentují, je řeč, se bohužel nedozvíme. Dozvíme se sice, že se na počátku devadesátých let objevila politická vůle podpořit divadlo dánských autorů (nebylo by možná na škodu uvést některé výrazné pasáže z dánského Divadelního zákona), ale proč se takováto potřeba po „sebeinscenování“ v poslední dekádě minulého milénia v Dánsku vynořila nám opět zůstává skryto.

Nejrozsáhlejší část nazvaná Dramatici 90. let, kterou Švehlová dělí do různých tematických rámců (filmové inspirace, krize rodiny, krize individua, krize civilizace, mýtus v dánské

dramaticke ad.), je, jak sama autorka píše, „přehledem nejvýznamnějších dramatických textů,“ který má „s využitím určitých záchytných bodů nabídnout potenciálnímu divákovi/čtenáři/inscenátorovi“ (s. 26) orientaci v širokém poli dánské dramatiky devadesátých let. Skromný záměr autorce nesporně vychází – kapitola je skutečně jakousi stručnou, dramaturgickou příručkou, která neaspiruje na nic jiného.

V závěrečném oddílu diplomové práce se Švehlová zaměřuje na rozbor či interpretaci dramatického textu Line Knutzonové *Brzy přijde čas*, k němuž bych pouze doplnil drobnou poznámku – v úvodu rozbor Švehlová označuje za teoretickou část práce, což s jeho charakterem příliš nekoresponduje. Jde spíše o textovou analýzu a pokus o interpretaci s použitím sekundárních zdrojů. Nemusel bych zřejmě dodávat, že prostřední, ale zejména poslední část práce považuji za méně přínosné. Druhá část se sice snaží vyhnout „povrchnímu zobecňování,“ jak si na straně 7 kladla autorka na srdce, ale nahromadění devíti autorů včetně Astrid Saalbachové na zhruba třicet stran je přinejmenším velmi těsné. Závěrečná analýza/interpretace je, domnívám se, pro daný typ „seznamovací“, přehledové práce poněkud nadbytečná a v souvislosti s předchozí hermetickou kapitolou působí poněkud nepatřičně.

Práce Táni Švehlové navzdory všem výtkám splňuje všechna formální i obsahová kritéria kladená na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením dobře.

V Praze 30. ledna 2012

Martin Pšenička